

भ० अतीत्यादि । असौ सुग्रीवोवालिना गतमध्वानं यममार्गं
भ्रुवं निश्चितं गामुकः साधु गमिष्यति यतः वर्षके वृष्टिशीले काले
अतीतेऽपि गृहे स्थायुकः स्थितिशीलः अतएव प्रमत्तः अनवहितः
वृषस्यागमिभ्यः शृङ्गाभूकमेति जुकः ढधेकतीत्यादौ उकवर्जं
नान्न कर्मणि षष्ठी ॥ १८ ॥

जल्पाकीभिः सहासीनः स्त्रीभिः प्रजविना त्वया ।
गत्वा लक्ष्मण वक्तव्योजयिना निष्ठुरं वचः ॥ १९ ॥

ज०म० जल्पेत्यादि । हे लक्ष्मण त्वया प्रजविना प्रकृष्टगमनशीलेन प्रजा
रिनिः जयिना अभिभवनशीलेन जिहृक्षीत्यादिना इनिः सुग्रीवो
निष्ठुरं वचोऽभिधातव्यः जल्पाकीभिः जल्पनशीलाभिः स्त्रीभिः
सहासीनः जल्पभिर्चेति षाकन् पित्वात् ङीष् तन्मध्ये हि परुषम
भिधीयमानः परिभवं मन्यत इति भावः ॥ १९ ॥

भ० जल्पेत्यादि । हे लक्ष्मण त्वया गत्वा सुग्रीवो निष्ठुरं वचोवक्तव्यः
कथनीयः सुग्रीवस्य गौणकर्मत्वात् गौणेयाच्चादय इति तत्रैव
प्रत्ययः सुग्रीवः कीदृशः जल्पाकीभिर्जल्पनशीलामिः साधु जल्प
न्तीभिर्वा स्त्रीभिः सह आसीनः उपविष्टः भिन्नजल्पकुट्टेति षाकः
पित्वादीप् यासोऽस्येत्यनेन आसः शानस्य आर्द्रत्वं त्वया कीदृशेन
प्रजविना प्रकृष्टवेगवता जयिना जययुक्तेन जुजिभ्यामनन्ता
भ्यामस्यर्थे इन् किम्वा कृत्तद्धितसमासानामभिधानं नियामक
मित्युक्तेस्तद्धितषष्ठादिवत् कृत्प्रत्यया अपि क्वचित् सेतोऽनितस्य